Múzeum

4 / 2005
ROČNÍK LI

Metodický, študijný a informačný časopis pre pracovníkov múzeí a galérií
Guidance, information and study review for museum and art gallery workers

Vychádza štvrťročne s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR
Quarterly published with financial support of the Ministry of Culture of the Slovak Republic

Vydáva Slovenské národné múzeum v Bratislave a Zväz múzeí na Slovensku
Edited by the Slovak National Museum and the Museum Association in Slovakia

Redakcia a administrácia
Correspondence and Subscription Address:
Slovenské národné múzeum,
Časopis MÚZEUM
Žižkova 18
P.O.Box 13, 810 16 Bratislava 16
Telefón: +421 2 592 072 19
e-mail: public@snm.sk
poduselova@snm.sk
chorvathova@snm.sk

Redakčná rada – *Editorial Board:*
PhDr. Marianna Janoštinová
PhDr. Marta Janovičková
Ing. Štefan Javnický, CSc.
RNDr. Ján Kautman
PhDr. Eva Králiková
PhDr. Eva Ľuptáková
PhDr. Gabriela Podušelová
PhDr. Róbert Pollák
Mgr. Branislav Rezník
PhDr. Jarmila Strelková, CSc.
PhDr. Katarína Tomčíková
PhDr. Iveta Zuskinová

Zodpovedný redaktor – *Editor-in-Chief:*
PhDr. Gabriela Podušelová

Výkonná redaktorka – *Managing Editor:*
PhDr. Ľubica Chorváthová

Grafická úprava a sadzba
Design and Typesetting/Layout:
Clara Design Studio

Tajomníčka redakcie
Secretary of the Editor:
Gizela Bendeová

Tlač – *Printed by:*
Tlačiareň TYPOCOL, Prievozská 38
827 16 Bratislava

Cena 1 čísla: 25,– Sk
Ročné predplatné: 100,– Sk + poštovné
Yearly Subscription: 100,– Sk + Postal fee

Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú.

Registračné číslo: MK SR 1739/75
ISSN 0027-5263

© Slovenské národné múzeum, Bratislava
© *The Slovak National Museum Bratislava*

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie textu, fotografií, peroviek a hocijakých údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.

OBSAH – CONTENT

ZBIERKY ■ COLLECTIONS
Martin Hrubala: Vinohradnícke lisy v oblasti Malých Karpát a ich zbierka v Malokarpatskom múzeu v Pezinku 1
Martin Hrubala: Wine presses in the Little Carpathian region and their collection in the Pezinok Museum of the Little Carpathians
Michal Pírek: Slovenská historická militaristika, pojem známy, neznámy 5
Michal Pírek: Slovak historical militaristics, an unknown or known concept?
Edita Paprčková: Vysoké Tatry na slovenských známkach 7
Edita Paprčková: High Tatras on Slovak Postage

Z HISTÓRIE ■ FROM THE HISTORY
Eva Ľuptáková: Oravská galéria v Dolnom Kubíne už štyridsaťročná 9
Eva Ľuptáková: The Orava Art Gallery in Dolný Kubín celebrates its 40th anniversary

ROZHĽADY ■ SURVEY
Zuzana Francová: Minójske paláce na Kréte 15
Zuzana Francová: Minoan Palaces on Crete

INFORMÁCIE ■ INFORMATION
Výročné ceny časopisu Pamiatky a múzeá za rok 2004 19
Zdenka Letenayová – Ľubica Chorváthová: Seminár Kritika muzejní výstavní tvorby 19
Ladislav Mlynka: Sympózium História požitavských mlynov 20
Ladislav Mlynka: Výzva na založenie Slovenskej mlynologickej sekcie SSDVT 21
Jana Uhlířová: Na margo seminára botanikov múzeí SR a ČR 22
Vladislav Malast: Bližšie k múzeu 22
Zora Chrenková – Miroslava Malovcová: Víkendové sprievodné aktivity *Múzeum aj zábavou* 23
Klára Fűryová: Stretnutie dokumentátorov SNM 24
Vladislav Malast: Interaktívne múzeum – projekty a trendy 25
Soňa Žabková: Odborný metodický seminár v ŠVK – Literárnom a hudobnom múzeu v Banskej Bystrici 25

NOVÉ EXPOZÍCIE ■ NEW PERMANENT EXHIBITIONS
Katarína Zozuláková: Košický zlatý poklad s novou vizážou 26
Marcel Lalkovič: Bálint Balassi – život a dielo (nová expozícia SNM-Múzea bábkarských kultúr a hračiek, hrad Modrý Kameň) 28

VÝSTAVY ■ TEMPORARY EXHIBITIONS
Silvia Siposová: Krása zrodená z dreva – Ľudoví rezbári na južnom Slovensku 30
Juraj Zajonc: Výstava Stretnutie čipiek 30
Gabriela Podušelová: Štefánik opäť v Slovenskom národnom múzeu 32
Mária Čelková: Unikátna výstava – Skvosty Banskej Štiavnice zo zahraničných múzeí 33
Eva Ševčíková: Výstava Krása hliny 36
Z činnosti múzeí a galérií 38

Z LITERATÚRY ■ BOOK REWIEVS
Ľubomír Podušel: Oravská galéria v Dolnom Kubíne 1965–2005 39
Ján Botík: Eva Pančuhová – Zora Mintalová (Ed.) Z ľudovej kultúry Turca 41
Zora Mintalová: K jednej knižnej novinke 42
Eva Pančuhová: Niekoľko viet k recenzii publikácie *Z ľudovej kultúry Turca* z pera Jána Botíka 43
Ľubica Rybárska: O Múzejných starinkách 44

PERSONÁLIE ■ PERSONAL DATA
Gratulujeme... 45
Erik Kližan: Jubilujúci majster troch remesiel 45
Magdaléna Pichlerová: Nedožité výročie Jozefa Hlinku 45
Ľubica Gorelčíková: Spomíname na Vladimíra Siváčka 46
Peter Maráky: Za Mikym Červeňanským – s úctou a pietou, nie so smútkom 47

Na 1. strane obálky – *Front Cover*
Barokovo-klasicistický kostol na Slanickom ostrove v Oravskej priehrade, sídlo expozície Slovenská tradičná ľudová plastika a maľba Oravskej galérie v Dolnom Kubíne. K článku E. Ľuptákovej: Oravská galéria v Dolnom Kubíne už štyridsaťročná (s. 9–14). Foto: Stanislav Bodorík.
The baroque – classical Church on Slanica Island in the Orava dam, the seat of the permanent exhibition Slovak Traditional Folk Plastique and Painting, belonging to the Orava Art Gallery in Dolný Kubín. Photograph by Stanislav Bodorík, accompanying E. Ľuptáková's article The Orava Art Gallery in Dolný Kubín celebrates its 40th anniversary (pp.9–14).

Na 4. strane obálky – *Back Cover*
Imro Weiner-Kráľ, Orava, asambláž, olej na preglejke, rozmery: 120 cm x 89 cm, 1936. Zo zbierok Oravskej galérie v Dolnom Kubíne. K článku E. Ľuptákovej: Oravská galéria v Dolnom Kubíne už štyridsaťročná (s. 9–14). Foto: Stanislav Bodorík.
Orava, assamblage painted by Imro Weiner Kráľ, 1936, from the collection of the Orava Art Gallery in Dolný Kubín. Oil on plywood, size: 120 cm x 89 cm. Photograph by Stanislav Bodorík, accompanying E. Ľuptáková's article The Orava Art Gallery in Dolný Kubín celebrates its 40th anniversary (pp. 9–14).